Lietas arhīva Nr. K69-0401-23/20
ECLI:LV:KURT:2023:0727.19210222223.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2023.gada 27.jūlijā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Selga Lapejeva,
piedaloties prokurorei Revitai Freibergai,
aizstāvei Lindai Elsberģei,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē paātrinātā procesa kārtībā saņemto krimināllietu, kurā /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Apsūdzētais/pers. B/ vadīja transportlīdzekli bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas –

2023.gada 26.jūnijā ap plkst.16.18 /pers. B/, būdams persona, kurai ar Dienvidkurzemes prokuratūras 2023.gada 12.maija prokurora priekšrakstu par sodu, kas stājies spēkā 2023.gada 23.maijā, par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu noteikts sods – sabiedriskais darbs uz 150 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem, zinot, ka papildsods pēc minētā prokurora priekšraksta par sodu nav izciests, ignorēja minēto nolēmumu, un alkohola ietekmē (minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 3,07 un 3,21 promile, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs) vadīja transportlīdzekli – automobili */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, /Nosaukums/, virzienā no /adrese/ ielas puses uz /adrese/ ielas pusi, līdz /adrese/ nama Nr./numurs/ pagalmā viņa vadīto transportlīdzekli apturēja policijas darbinieki.

Ar šādu rīcību apsūdzētais /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais/pers. B/ tiesas sēdē atzina sevi par vainīgu spriedumā norādītajā apsūdzībā, neapstrīdēja inkriminēto noziedzīgo nodarījumu faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izdarīto ļoti nožēloja un lūdza neizdarīt pierādījumu pārbaudi, piekrita arī konfiscējamās mantas – automobiļa */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, aizstāšanas vērtībai.

[3] Ņemot vērā to, ka apsūdzētais tiesas sēdē savu vainu izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā, tiesai lietas materiālu pārbaudes rezultātā nav radušās šaubas par apsūdzētā vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, ievērojot prokurores, apsūdzētā un viņa aizstāves viedokļus, tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tas ir, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt daļā par tiesas piespriesto sodu, konfiscējamās mantas vērtību vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neizdarīt, un pārbaudīt tikai apsūdzētā personu raksturojošos datus.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajai daļai, konkrētajā gadījumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

[4] Atzīstot apsūdzētā /pers. B/ vainu par pierādītu, nodarījumu kvalifikāciju, kā tas norādīts apsūdzībā un spriedumā, par atbilstošu Krimināllikuma normām, tiesa secina, ka apsūdzētais ir sodāms.

[5] Nosakot apsūdzētajam /pers. B/ soda veidu un mēru, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.pantu ņem vērā likumā definēto kriminālsoda mērķi – sabiedrības drošības aizsargāšanu, taisnīguma atjaunošanu, vainīgās personas sodīšanu, sodītās personas resocializēšanu, citu personu likumpaklausības veicināšanu un atturēšanu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Kā arī ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību ietekmējošos apstākļus, un pārējos apstākļus, kuriem ir nozīme taisnīga soda noteikšanā, tiesu praksi un atziņas.

Arī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmumā "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" izteiktās rekomendācijas vienveidīgai tiesību normu piemērošanai soda noteikšanā, kur rekomendāciju 1.punktā teikts, ka tiesai jāizvēlas tāds soda veids un mērs, kas maksimāli sekmētu kriminālsoda mērķu sasniegšanu. Tiesām jāizvērtē, kā konkrētās kriminālatiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgā nodarījuma recidīva novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un sekmēs notiesātās personas resocializāciju (*Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmuma "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" 1.punkts, http://www.at.gov.lv/lv/judikatura/tiesnesu-kopsapulcu-lemumi/kriminallietu-departaments*).

[6] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli abu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā tiesa atzīst vaļsirdīgu atzīšanos un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīgā nodarījuma pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu. Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīgā nodarījuma pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgo nodarījumu izdarīja alkohola ietekmē.

[7] Novērtējot apsūdzētā /pers. B/ personību, pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais

izdarīja divus mazāk smagus tīšus noziegumus, ko raksturo tiešs nodoms, iepriekš ir sodīts, pēdējās reizes:

- ar Dienvidkurzemes prokuratūras 2023.gada 12.maija prokurora priekšrakstu par sodu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas ar sabiedrisko darbu uz 150 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem, priekšraksts par sodu stājies spēkā 2023.gada 23.maijā, sabiedrisko darbu atstrādājis 2023.gada 19.jūlijā;

- ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 25.maija spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 mēnešiem 17 dienām, saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pievienots pēc Saldus rajona tiesas 2015.gada 14.oktobra sprieduma neizciestais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 3 mēnešiem 17 dienām.

Pēdējā gada laikā pie administratīvās atbildības nav saukts, taču iepriekš uzliktos naudas sodus pilnībā nav samaksājis (*lietas 22.-25., 29.lapa un informācija pārbaudīta Tiesu informācijas sistēmā*).

[7.1] Kā redzams no lietas materiāliem, apsūdzētais /pers. B/ par sevi norādījis, ka viņam ir pastāvīga dzīvesvieta, pastāvīgas darba vietas nav. Arī no Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzē esošās informācijas secināms, ka ienākumu gūšanai apsūdzētajam pastāvīgas darba vietas nav (*lietas 17., 31.-38.lapa*), pārbaudot informāciju publiskajos reģistros secināts, ka apsūdzētajam nav ne kustamā, ne nekustamā manta (*lietas 30.lapa*). Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka iepriekš divus gadus ir strādājis Norvēģijā, tad atgriezies Latvijā un strādājis dažādus darbus uz mutiskas vienošanās pamata, bijusi vienošanās par darbu ārpus Latvijas, taču, zinot par uzsākto kriminālprocesu, no šīm darba iespējām atteicies. Šobrīd darbu meklē kā reģistrēts bezdarbnieks, ko apstiprināja uzrādot Nodarbinātības valsts aģentūras izsniegto uzziņu par bezdarbnieka statusa piešķiršanu. Tāpat paskaidroja, ka ir apzinājies savu alkohola atkarības problēmu un ir vērsies pēc palīdzības, apmeklē ārstu narkologu, apņēmies ārstēties, iesaistoties Minesotas programmā, uzrādīja dokumentus, kas satur informāciju par iespējām risināt alkohola atkarības problēmu. Sapratis, ka pats šo problēmu nevar atrisināt. Neraugoties uz veselības problēmām alkoholu turpina lietot arī lietojot medikamentus. Saprot arī nodarīto, to nožēlo, neapstrīd kriminālprocesā noteikto konfiscējamās automašīnas vērtību, daļēji samaksājis pēc iepriekšējā nolēmuma noteikto konfiscējamās automašīnas vērtību. Lūdza bargi nesodīt un dot iespēju atbrīvoties no alkohola atkarības problēmas.

[7.2] Neapšaubāmi kriminālsoda piemērošana ir veids, kādā tiek panākts, ka apsūdzētais labojas, noziedzīgās darbības vairs neturpina izdarīt un veids kādā tiek panākts taisnīgs izlīdzinājums sakarā ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

[7.2.1] Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. B/, tiesa ņem vērā nodarījumu izdarīšanas apstākļus un ar likumu aizsargāto interešu apdraudējuma raksturu un radītās sekas.

Izdarot Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, apsūdzētais apdraudēja sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības un ekspluatācijas sfērā. Lai gan konkrētajā gadījumā noziedzīgā nodarījuma rezultātā smagas sekas nav iestājušās, taču apsūdzētais bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, esot alkohola ietekmē, izelpojamā gaisā konstatēta alkohola koncentrācijas 3,21 promile, kas ievērojami pārsniedz pieļaujamo alkohola līmeni asinīs, vadot transportlīdzekli pa ielām pilsētas centrā, apdraudēja pārējos satiksmes dalībniekus, tostarp, arī mazaizsargātos ceļu satiksmes dalībniekus – gājējus.

Savukārt, izdarot Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, izvairoties no prokurora priekšrakstā par sodu noteiktā tiesību ierobežošanas soda izciešanas, apsūdzētais apdraudēja jurisdikcijas intereses nolēmumu izpildē, tādējādi kopumā apdraudot tiesisko stabilitāti.

Tāpat tiesa ņem vērā apsūdzētā personību, viņa sniegtās ziņas par ienākumu gūšanas iespējām, ziņas par atkarības problēmu, ko apzinās, taču pierādījumus, kas apstiprinātu, ka problēmas risināšana tiešām ir uzsākta, neuzrādīja. Turklāt paskaidroja, ka neraugoties uz veselības problēmām turpina lietot alkoholu. Apsūdzētais iepriekš vairākas reizes sodīts, arī par analogu nodarījumu izdarīšanu, vairākas reizes, arī pēdējo reizi ar prokurora priekšrakstu par sodu, viņam noteikts alternatīvais sods – sabiedriskais darbs, kas apsūdzēto no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas atturēja tikai uz laiku, pēdējo reizi jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja neilgā laika periodā, tikai mēnesi pēc prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās, viņa attieksmi pret izdarītajiem nodarījumiem, savu vainu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā atzina jau sākotnēji, izdarīto ļoti nožēloja.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā, lai sasniegtu soda mērķi un panāktu, lai apsūdzētais turpmāk pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam nosakāms Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas sankcijā paredzētais īslaicīgās brīvības atņemšanas sods. Jo šāds soda veids veicinās notiesātā izpratni par viņa prettiesisko darbību, motivēs viņu pozitīvām pārmaiņām. Kā arī šādā veidā iespējams panākt likumā paredzēto taisnīguma atjaunošanu sakarā ar izdarīto nodarījumu. Piemērojams arī Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz pieciem gadiem.

[7.2.2] Tāpat bez ievērības tiesa neatstāj to, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

[7.2.3] Tā kā apsūdzētais analogu noziedzīgo nodarījumu neizdarīja pirmo reizi, tādējādi secināms, ka viņš noziedzīgo nodarījumu izdarīja labi zinot, ka alkohola ietekmē transportlīdzekli nedrīkst vadīt, kā arī apzinoties kāds sods par to likumā paredzēts. Taču neraugoties uz to, apsūdzētais vadīja transportlīdzekli pēc alkohola lietošanas, turklāt bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, zinot, ka tiesību ierobežošanas sods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu.

[7.2.4] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam /pers. B/ abu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir konstatēts atbildību mīkstinošs apstāklis un atbildību pastiprinošs apstāklis. Tāpat tiesa ņem vērā Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmumā iekļautās rekomendācijas par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā, kur 15. un 16.punktā norādīts, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot, turklāt, atbildību pastiprinošu apstākļu esamība pati par sevi liedz tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu. Tādējādi tiesa uzskata, ka apsūdzētajam sods nav nosakāms likumā noteiktajā minimālajā apmērā, bet tuvu vidējam apmēram, un saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu piemērojams sodu daļējas saskaitīšanas princips.

Tā kā apsūdzētais /pers. B/ jaunus noziedzīgus nodarījumus izdarīja neizciesta soda un papildsoda laikā, taču pamatsodu uz sprieduma taisīšanas dienu ir izcietis, tiesa uzskata, ka galīgais sods viņam nosakāms ievērojot Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas, 1.[1]daļas 2.punkta un otrās daļas nosacījumus, un sodam pēc šī sprieduma daļēji pievienojot ar Dienvidkurzemes prokuratūras 2023.gada 12.maija prokurora priekšrakstu par sodu krimināllietā Nr.19210145723 noteikto neizciesto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu –, kas uz sprieduma taisīšanas dienu ir 4 gadi 9 mēneši 26 dienas.

[8] Apsūdzētajam/pers. B/ kriminālprocesā piemērots drošības līdzeklis –uzturēšanās noteiktā vietā –, kas atstājams negrozīts līdz spriedums stāsies spēkā.

[9] Atbilstoši Krimināllikuma 70.[13]panta piektajai daļai konfiskācijai pakļauj noziedzīgu nodarījumu izdarījušai personai piederošu transportlīdzekli, ar kuru tā izdarījusi šā likuma 262. vai 262.[1] pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Savukārt Krimināllikuma 70.[14]panta 1.[1]daļa noteic, ja izdarīts šā likuma 262. vai 262.[1] pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ar transportlīdzekli, kas pieder citai personai, no noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas piedzen pilnu vai daļēju šā transportlīdzekļa vērtību.

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas sistēmā esošās informācijas secināms, ka transportlīdzekļa – automobiļa */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, īpašniece ir /pers. J/ (*lietas 8.lapa*).

Pirmstiesas kriminālprocesa laikā procesa virzītājs, izvērtējot informāciju par līdzvērtīgu transportlīdzekļu (pēc modeļa, izlaiduma gada, motora tilpuma, nobraukuma) tirgus vērtību, noteicis transportlīdzekļa vērtību 1200 EUR, apsūdzētais šādai transportlīdzekļa vērtībai ir piekritis, ko apstiprināja arī tiesas sēdē, līdz ar to tā pilnā apmērā piedzenama no apsūdzētā.

Finanšu līdzekļu par konfiscējamās mantas aizstāšanu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. B/ nosakāms 30 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[10] Dokuments – DVD disks ar videoierakstu no dienesta automašīnas */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/ –, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta nosacījumiem pēc sprieduma stāšanās spēkā glabājams kopā ar krimināllietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 520., 528., 529. un 530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu, piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, pēc noziedzīgu nodarījumu kopības sodu /pers. B/ noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem 15 (piecpadsmit) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 1.[1]daļas 2.punktu un otro daļu šim sodam daļēji pievienot ar Dienvidkurzemes prokuratūras 2023.gada 12.maija prokurora priekšrakstu par sodu krimināllietā Nr.19210145723 noteikto neizciesto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu –, galīgo sodu /pers. B/ noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem 15 (piecpadsmit) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņiem) gadiem.

Drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – /pers. B/ atstāt negrozītu līdz spriedums stāsies spēkā.

Īslaicīgās brīvības atņemšanas soda izpildi uzdot Ieslodzījuma vietu pārvaldei un soda izciešanu skaitīt no /pers. B/ faktiskās aizturēšanas brīža.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 15.panta otro daļu uzlikt par pienākumu /pers. B/ ierasties īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai Ieslodzījuma vietu pārvaldes norādītajā laikā un vietā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[14]panta 1.[1]daļu piedzīt no /pers. B/ valsts labā transportlīdzekļa – automobiļa */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, – vērtību 1200 EUR (viens tūkstotis divsimts *euro*).

Finanšu līdzekļu par konfiscējamās mantas aizstāšanu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. B/ noteikt 30 (trīsdesmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas un uzlikt par pienākumu iesniegt tiesai samaksu apliecinošus dokumentus.

Dokumentu – DVD disku ar videoierakstu no dienesta automašīnas */TL marka/*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/ –, pēc sprieduma stāšanās spēkā glabāt kopā ar krimināllietu.

Spriedumu daļā par sodu, konfiscējamās mantas vērtību vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā, iesniedzot sūdzību vai protestu Kurzemes rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2023.gada 11.augusts.

Tiesnese S.Lapejeva

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.